

Lp Hendrik Johannes Terras
Regionaal- ja põllumajandusminister

Meie 10. oktoober 2025 nr 1-3/96

Lp Erkki Keldo
Majandus- ja tööstusminister

Lp Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister

Lp Jürgen Ligi
Rahandusminister

Lp Andres Sutt
Energeetika- ja keskkonnaminister

EPKK seisukoht vedelkütuse erimärgistamise seaduse muutmise seaduse eelnõule

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (EPKK), mis koondab üle 30 000 juriidilise ja füüsilise isiku, tänab eelnõu autorit välja töötatud dokumendi eest ning **toetab täielikult vedelkütuse erimärgistamise seaduse rakendusala laiendamist.**

Peame oluliseks, et seadus võimaldaks erimärgistatud diislikütust kasutada põllumajandusvaldkonnas seniselt laiemalt, sealhulgas ka põllumajandustööl kasutatavates veokites, mis on kohandatud tootmise ja transpordi vajadusteks. Laiendatud kasutusvõimalus aitab kaasa innovaatiliste tehnoloogiate rakendamisele ja tõstab sektori tõhusust. Seepärast **toetame täielikult eelnõu punkti 1)**, mis jätab seaduse paragrahvi 11 lõike 1 punktist 1 välja tekstiosa „põllumajanduses kasutatavas masinas, traktoris ja liikurmasinas ning kuivatis“.

Eelnõu vastab nii põllumajanduse konkurentsivõime tugevdamise kui ka keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamise sihtidele, mis on selgelt sõnastatud ka koalitsioonileppe 2025–2027 järgmistes punktides:

- punkt 290. Põllumajandusettevõtete konkurentsivõime ning keskkonna- ja kliimaeesmärkide täitmiseks suurendame biometaani tootmist ja kasutamist, milleks koostame kestlikku tootmist ja kasutust silmaspidava teekaardi.
- punkt 291. Jätkame erimärgistatud diislikütuse soodustuse rakendamist põllumajandussektoris, et hoida meie põllumajanduse positsiooni rahvusvahelises konkurents. Lubame selle kasutamist nii põllumajandustööl kasutatavates

kohandatud veoautodes kui ka erivajaduse korral põllumajandust teenindavatel veokitel.

EPKK on teinud korduvalt ettepaneku võtta kasutusele põllumajandustootmisel kasutatavad säästlikumad sõiduvahendid ehk põllumajandusveokid¹, mis praeguseni tootmises sellegi poolest laialdast otstarvet ei leia, kuivõrd erimärgistusega vedelkütust ei ole nendes masinates lubatud kasutada. 2023. aasta liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastusringil tegime vastavasisulise ettepaneku, et määratleda seaduse tasandil põllumajandusveok. Tol ajal märkisime põhjendusena, et põllumajandusveoki eeliseks traktori ees on oluliselt väiksem kütusekulu, eriti transpordil pikkadel vahemaadel maanteel ja kergel maastikul. Näitena tööme välja ühe keskmisest suurema põllumajandusettevõtte, kus piimakarja pidamiseks veetakse aastas 30 000 tonni rohumassi. Kui kasutada traktorite asemel põllumajandusveokeid, mille kütusekulu kilomeetri kohta on 24% väiksem kui traktoril, võib ainuüksi sellise koguse rohumassi transpordilt hoida kokku 7900 kg fossiilset kütust. Lisaks veab sama põllumajandusettevõtja põllule ka umbes 70 000 tonni vedelsõnnikut, mida on ilmselt keskkonnasäästlikum teha põllumajandusveokiga kui traktoritega.

Kalkulatsioon näitab selgelt, et logistika optimeerimine läbi tehnoloogilise muutuse, vähendab fossiilsete kütuste kasutamist ja aitab ühtlasi ellu viia Eesti riigi kohustusi kliimaeesmärkide täitmisel.

Teise ettevõtte näitel, kus kasutatakse aastas 230 t diislikütust, mis teeb 273 800 liitrit kütust. 6. oktoobri seisuga maksis diislikütus tanklas 1,313 eurot liitri eest (aktsiisimäär 423 eurot/1000 liitri kohta), samal ajal erimärgistatud diislikütus maksis 0,839 eurot (aktsiisimääraga 21 eurot 1000 liitri kohta). Ühe liitri diislikütuse põlemisel eritub 2,6–2,7 kg CO₂. Kui arvestada, et põllumajandusveok tarbib traktorist 24% vähem kütust (olenevalt veoki ja traktori margist ja massist on kütuse kulu erinev), siis:

veokiliik	Kütusekulu, tonnides	Kulu, eurodes	Aktsiis, eurodes	CO ₂ emissioon, tonnides
traktor	230	229 718	4800	711,8
põllumajandusveok	175	273 220	116 537	541

Praegune olukord, kus erimärgistatud diislikütust põllumajandustootmisel tohib kasutada vaid traktorites, pidurdab kuluefektiivsemate ja keskkonnasäästlikumate lahenduste kasutuselevõttu. Kuna hetkel on ettevõtjal endiselt äriselt kasumlikum kasutada kulukamat transpordivahendit, ei ole ettevõtjal huvi üle minna kuluefektiivsemale ja keskkonnasäästlikumale lahendusele. Kuigi tabelist nähtub, et aktsiisi väiksem laekumine

¹ Ettepanek määratleda transpordivahendina põllumajanduses eriotstarbeliselt kasutatav "põllumajandusveok", millele laiendatakse traktorile või kombainile kehtestatud erisused, tegi EPKK ka Efektiivsuse ja majanduskasvu nõukojale, kes määras teema regionaal- ja põllumajandusministri tegevusvaldkonda

vähendab riigi tulu,, näeme pikemas perspektiivis pigem positiivset mõju, olukorras kui säästlikumaid töövahendeid hakkab kasutama suurem hulk ettevõtjaid. Samuti on ilmselge mõju kasvuhoonegaaside emissiooni vähendamisel. Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et 2024. a kasutati põllumajanduses 78 miljonit liitrit erimärgistatud diiselmütust, mis tähendab 202,8 mln kg CO₂ emissiooni aastas. Kui sama töö tehakse ära kütust säästvamates veokites, vähendatakse CO₂ emissioon aastas 50 mln kg.

EPKK hinnangul on rakendusala laiendamine vajalik ja põhjendatud samm, mis toob kasu nii põllumajandussektorile, keskkonnale kui ka riigi laiematele kliimaeesmärkidele. Samuti toetab see põllumajanduse jätkusuutlikku arengut ja aitab tagada Eesti toidutootmise konkurentsivõime rahvusvahelises kontekstis.

2. Eelnõu punktiga 4) täiendatakse seaduse paragrahvi 11 lõikega 21. Sätte eesmärk on keelata eriotstarbelise diiselmütuse kasutamise sõiduautodes ja kuni 3500 kg täismassiga veoautodes ning muudes autodes, mis asuvad põllumajandusettevõttest kaugemal kui 65 km. Hetkel kehtiv määrus ei sätesta piiranguid kütuse distantisilaseks kasutamiseks, mis järelevalve kontrollide teostamise seisukohalt võib osutuda ka keeruliseks.

Traditsiooniliselt põllumajanduses kasutatav logistika ja transporditehnoloogia, võrreldes tänase põllumajanduse struktuurimuutusega ja suurenenud keskkonnapalajälje vähendamise nõuetega, on oma ajast maha jäänud. Piisavalt suur ja võimas traktor koos sobiva haagisega tagab optimaalse transpordikulu põllult ja on sageli õige valik, kui veo distantid on lühikesed. Kui veoraadius suureneb, saab aina määravamaks kulude erinevus veetava veose tonni kohta. Siin on põllumajandusettevõtte siseselt põllumajandussaaduste põllult transpordiks kohandatud põllumajandusveokitel suurem eelis nii madalama kütusekulu kui suurema kandevõime tõttu. Lisaks on sellistel veokitel võrreldes sama veojõuklassiga traktoriga pikem kasutusiga. Seega on igati tervitatav teha ettevõtjatele võimalikuks valida kaasaegsemate ja säästlikumate sõidukite seast oma majandamisvaldkonnale sobivaim lahendus ning piiramata ka tulevikus võimalusi võtta kasutusele veelgi paremaid ja säästlikumaid tehnoloogiaid nii põllumajandustoodete transportimiseks kui põllumajandustoodete tootmiseks üldisemalt.

Kuivõrd eelnõu annab võimaluse erimärgistatud diiselmütuse kasutamise põllumajandustoodete tootmiseks komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punktis 9 sätestatud tegevuse tähenduses, mistõttu on võimalik diiselmütust kasutada toomisega seotud seadmetes ja transpordivahendites, ei ole täpse lubatud distantsi sätestamine oluline. Seepärast **teeme ettepaneku muuta eelnõu punkti 4) selliselt, mis jätab välja tekstiosa „2) muus autos põllumajandusettevõtte asukohast kaugemal kui 65 kilomeetrit.“.**

3. Eelnõu punkti 8) eesmärk on väärtetoote karistusmäärade muutmine. Sättega tõstetakse karistusmäära juriidilisele isikule erimärgistatud vedelmütuse ebaseaduslikul kasutamisel ning diiselmütuse ebaseaduslikul müügil seniselt 3200 eurolt 32 000 eurole. Mõistame, et oluline on

*Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda
Pärnu mnt 141, 11314 Tallinn, tel 600 9349, info@epkk.ee*

tagada erimärgistusega kütuse õiguspärane kasutamine, kuid kümnekordne trahvimäärade tõstmine ei ole põhjendatud ning ka viiekordne määrade suurendamine tagaks legaalse kasutuse.

Loodame, et esitatud ettepanekuid arvestatakse määruse lõppversiooni koostamisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kerli Ats
EPKK juhatuse esinaine

Teadmiseks: Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Kirja koostaja: Meeli Lindsaar, EPKK toiduvaldkonna juht, meeli@epkk.ee